

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 1/2007
12.1.2007

Asia Korvausvaatimus

Korvausvaatimus

Teknillinen yliopisto on määrättävä maksamaan X:lle 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus nimittämisestä määräaikaan virkasuhteisiin ilman laillista perustetta.

X on diplomi-insinööriksi valmistumisensa jälkeen ollut teknillisen yliopiston palveluksessa 31.5.2005 asti eli yhtäjaksoisesti yli 17 vuotta. X:n työtehtävät ovat virkanimikkeestä riippumatta olleet vuodesta toiseen samoja eli ammattiaineiden opetusta ja erilaisia tutkimustöitä. X on vastannut tuotekehitysopin kurssin harjoituksista 1990-luvun alusta lähtien ja vuosikymmen lopulta lähtien koko kurssista. Kurssin jatkuva kehittäminen oli X:lle itsestään selvää ja virtuaaliyliopisto myönsikin hänelle tukea kehityshankkeen toteuttamiseen neljänä peräkkäisenä vuonna. X teki lisensiaattityöhönsä liittyvät tutkimukset kesällä 1992 ja kirjoitti tutkimusta muun työn ohessa reilun kymmenen vuoden ajan valmistuen keväällä 2004. Virkatyö ei liittynyt lisensiaattitutkimukseen, mutta valmistumiseensa asti X:n annettiin ymmärtää keskeneräisen tutkimuksen olevan esteenä kunnolliselle virkanimitykselle.

Korvauksen määrään vaikuttavina tekijöinä on otettava huomioon X:n palvelussuhteen kesto ja teknisen sektorin heikko työllisyystilanne.

Asian käsittely ja selvittäminen

Teknillinen yliopisto on antanut vastineen.

X on antanut vastaselityksen.

Virkamieslautakunta on hankkinut X:n nimittämiskirjat ajalta 1.8.2000 - 31.5.2005.

Teknillinen yliopisto on antanut lisäselvitystä.

X:lle on varattu tilaisuus vastaselityksen antamiseen.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Joulukuun alusta 1994 voimaan tulleen valtion virkamieslain mukaan virkamieheksi voidaan nimittää määrääjäksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määrääkaista virkasuhdetta taikka jos viran luonteeseen tai viraston toimintaan liittyvä perusteltu syy sitä vaatii. Virat, joihin on aina nimitettävä määrääjäksi, säädetään asetuksella.

Valtion virkamieslain mukaan virkamiehellä, joka on ilman edellä esitetyn säännöksen mukaista perustetta nimitetty määrääjäksi tai ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin nimitetty edellä esitetyn säännöksen nojalla määrääjäksi, on oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Elokuun 1998 alusta voimaan tulleen yliopistoasetuksen mukaan yliassistentin ja assistentin virat täytetään määrääjäksi enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Vastaava säännös sisältyi aiemmin voimassa olleeseen teknillisestä korkeakoulusta annettuun asetukseen.

Asiakirjoista saatu selvitys

X (s. 1959) on valmistunut tekniikan lisensiaatiksi toukokuussa 2004 tehtyään lisensiaatintyötään ilmoituksensa mukaan työn ohella 1990-luvun alkupuolelta lähtien. Hän on kirjautunut jatko-opiskelijaksi teknilliseen yliopistoon tavoitteenaan väitöskirjatyön tekeminen.

X on korvausvaatimukseen liittämänsä palvelusaikatodistuksen mukaan ollut teknillisen yliopiston palveluksessa 1.8.1987 alkaen. Hän on 1.9.1994 - 31.5.1995 toiminut vs. yliassistenttina, 1.9. - 31.12.2005 va. yliassistenttina ja 1.2.1995 - 31.7.2000 virkaan nimitettynä assistenttina. Ajanjaksolla 1.8.2000 - 30.9.2004 X on toiminut tutkijana koneensuunnittelun laitoksella yhteensä viidessä määrääkaikaisessa virkasuhteessa ja

ajanjaksolla 1.10.2004 - 31.5.2005 tuotantotekniikan laitoksella yhteensä neljässä määräaikaisessa virkasuhteessa. Määräaikaisuuksien perusteeksi on nimittämiskirjoissa todettu työn luonne (projektihenkilöstö) tai työskentely yksilöidyssä määräaikaisessa projektissa lukuun ottamatta ajanjaksoa 1.9.2000 - 31.8.2003 koskevaa nimittämiskirjaa, josta määräaikaisuuden peruste ei ilmene.

Teknillisen yliopiston vastineen mukaan X:n assistentin ja tutkijan tehtävien tavoitteena on 31.8.2003 asti ollut jatkotutkinnon suorittaminen. Tehtävien sisältö oli sama ja niihin kuului opetusta, tutkimusta ja jatko-opintoja pääpainon ollessa jatkotutkinnon suorittamisessa. 1.9.2003 lähtien X toimi tutkimusprojektirahoituksella, jonka hankkimiseen hänen panoksensa oli ratkaiseva. Tutkimus liittyi moottoripyöräilijöiden ajoasujen älyvaatekehitykseen ja -testaukseen. Rahoittajat eli teollisuus ja teknologian kehittämiskeskus (Tekes) lopettivat tutkimusalueen projektien rahoituksen vuonna 2004. Tuotekehityksen ja tuotannon suunnittelun laboratorio rahoitti X:n projektien hakutoimintaa muiden projektien tuotolla vielä kevääseen 2005 saakka. Tällöin todettiin, ettei X:n tutkimusaihealueella ollut tulossa projekteja. Laboratorio kykenee tukemaan projektihankintaa vain rajoitetun ajan. Projektien hankinnan ohella X osallistui harjoitustöiden järjestelyyn kahdessa kurssissa. Opetukseen osallistuminen oli erittäin vähäistä.

X:n ilmoituksen mukaan hänen työtehtävänsä ovat virkanimikkeestä riippumatta olleet vuodesta toiseen samoja eli ammattiaineiden opetusta ja erilaisia tutkimustöitä. Vastaselityksessään hän on ilmoittanut hoitaneensa tuotekehitysopin kurssin luennot, harjoitukset ja tentit 1990-luvun loppupuolelta keväällä 2004 päättyneeseen lukuvuoteen asti, mutta ei ole kiistänyt vastineessa esitettyjä seikkoja muilta osin.

Teknilliseltä yliopistolta saadun lisäselvityksen mukaan X:n työtehtävät olivat 31.8.2003 asti asetuksen mukaisia sisältäen opetusta pääalueina tuotekehitys- ja koneenosaoppi, modulaarisia ja moniteknisiä vaatetuskonaisuuksia koskevaa tutkimusta sekä jatko-opiskelua. Rahoitus oli pääosin koneensuunnittelun laitoksen virkapalkkaa. X ei voinut 1.9.2003 lähtien hakeutua virkoihin, koska seuraavan asteen tutkinto oli suorittamatta. Hän jatkoi työskentelyä laitoksella tutkimusprojektin rahoituksella ja opetti lisäksi tuotekehitysoppia syksyllä 2003. Projektirahoituksen määräaikojen mukaisesti palvelussuhteet olivat määräaikaisia 1.9. - 31.12.2003 ja 1.1. - 30.6.2004. Tuotekehityslaboratorio siirtyi 1.9.2004 tuotantotekniikan laitoksen yhteyteen. Siirron yhteydessä opetus järjestettiin uudestaan virkojen haltijoiden vastuulle. X:n kanssa keskusteltiin tuolloin, etteivät tuotantotekniikan laitos ja tuotekehityksen laboratorio voineet tukea X:n vetämää tutkimusta. X ilmoitti, että hänen tutkimusprojektinsa rahoitus riittää lokakuun 2004 loppuun saakka. Palvelussuhdetta jatkettiin tästä syystä 31.10.2004 saakka tuotantotekniikan laitoksen projektina. X:n pääasiallisena tehtävänä oli jatkoprojektin hankkiminen omalle tutkimusalueelleen. Hän osallistui syksyn kuluessa tuotekehitysopin opetukseen 1-2 luentokertaa. Lokakuussa X esitteli kolme mahdollista tutkimusprojektia, joista hänellä oli rahoituskeskustelut meneillään ja piti rahoitusta todennäköisenä. Tästä syystä työsuhdetta jatkettiin vuoden 2004 loppuun saakka. Koska X:n palvelussuhde oli ollut erittäin pitkäaikainen, jatkettiin sitä vielä 1.1. - 28.2.2005 ja 1.3. - 31.5.2005, jotta tutkimusprojek-

tien edelleen kehittäminen rahoittajien kanssa olisi täysin tutkittu. Viimeisessä jaksossa X osallistui teollisen muotoilun välitavoitteiden informointiin (4 kertaa) ja tuotekehitysprojektit-kurssin harjoituksiin. Sisältövastuu harjoituksista oli luennoitsijoilla.

Virkamieslautakunnan johtopäätökset

Virkamieslautakunnan toimivaltaan kuuluu ainoastaan sellaisten vaatimusten tutkiminen, jotka kohdistuvat valtion virkamieslain voimassaoloihin.

X:n valtion virkamieslain voimaan tulon jälkeen hoitamat yliassistentin tehtävät ovat olleet sijaisuuksia. Assistentin tehtäviin, joita X lain voimaan tulon jälkeen hoiti 31.7.2000 asti, voidaan asetuksen mukaan nimittää vain määräajaksi. Teknisellä yliopistolla on siten ollut laillinen peruste kyseisille määräaikaisille nimityksille.

X on valmistunut tekniikan lisensiaatiksi keväällä 2004. Hän ei ole kiistänyt tehtäviensä tutkijana käsittäneen 31.8.2003 asti opetuksen ja tutkimuksen lisäksi myös jatko-opintojen suorittamista. Teknisen yliopiston mukaan jatko-opintojen osuus tehtävistä on ollut huomattava. 1.9.2003 lähtien aina syksyyn 2004 saakka X:n tehtävät ovat liittyneet pääasiassa ulkopuolisen rahoituksen turvin toteutettuun projektiin, joka rahoitus päättyi yliopistosta riippumattomista syistä. X on vielä tämänkin jälkeen nimetty yhteensä kahdeksan kuukauden ajaksi lyhyehköihin tutkijan määräaikaisiin virkasuhteisiin tarkoituksena rahoittaa uusien projektien haku-toimintaa. Edellä mainitut jatko-opiskeluun, ulkopuoliseen rahoitukseen ja uusien projektien hankintaan liittyvät syyt huomioon ottaen myös X:n määräaikaisille nimityksille tutkijaksi on ollut valtion virkamieslain mukainen peruste.

Teknillisellä yliopistolla on edellä selostetuilla perusteilla ollut oikeus nimittää X määräaikaiseen virkasuhteeseen toistuvasti peräkkäin. X:llä ei siten ole oikeutta hakemaansa korvaukseen.

Päätös

Virkamieslautakunta ei tutki korvausvaatimusta siltä osin kuin korvausta on vaadittu ennen valtion virkamieslain voimaantuloa 1.12.1994 tehtyjen määräaikaisten nimitysten osalta. Muilta osin eli ajalta 1.12.1994 - 31.5.2005 virkamieslautakunta hylkää korvausvaatimuksen.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 9 ja 56 §
Yliopistoasetus 9 §
Asetus Tampereen teknillisestä korkeakoulusta 32 § (1275/1992)

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Katja Sorsimo

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä, jossa enemmistön muodostivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Kulla, Paanetoja, Isomäki ja varajäsen Strömberg ja vähemmistön jäsen Sipiläinen, joka oli 8 kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen kannalla ja jäsen Komulainen, joka oli 6 kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen kannalla.

Vähemmistön lausumat ovat liitteenä.

Eri mieltä olleen jäsen Komulaisen lausuma:

Virkamieslautakunnan toimivaltaan kuuluu ainoastaan sellaisten vaatimusten tutkiminen, jotka kohdistuvat valtion virkamieslain voimassaoloaikaan.

X:n valtion virkamieslain voimaan tulon jälkeen hoitamat yliassistentin tehtävät ovat olleet sijaisuuksia. Assistentin tehtäviin, joita X lain voimaan tulon jälkeen hoiti 31.7.2000 asti, voidaan asetuksen mukaan nimittää vain määräajaksi. Teknisellä yliopistolla on siten ollut laillinen peruste kyseisille määräaikaisille nimityksille.

X on valmistunut tekniikan lisensiaatiksi keväällä 2004. Hän ei ole kiistänyt tehtäviensä tutkijana käsittäneen 31.8.2003 asti opetuksen ja tutkimuksen lisäksi myös jatko-opintojen suorittamista. Teknisen yliopiston mukaan jatko-opintojen osuus tehtävistä on ollut huomattava. 1.9.2003 lähtien aina syksyyn 2004 saakka X:n tehtävät ovat liittyneet pääasiassa ulkopuolisen rahoituksen turvin toteutettuun projektiin, joka rahoitus päättyi yliopistosta riippumattomista syistä. Edellä mainitut jatko-opiskeluun ja projektiin liittyvät tehtävät oikeuttavat käyttämään määräaikaista virkasuhdetta. Teknisellä yliopistolla on siten ollut myös tältä osin laillinen peruste määräaikaisille nimityksille.

X on nimitetty lisäksi yhteensä kahdeksan kuukauden ajaksi lyhyehköihin tutkijan määräaikaisiin virkasuhteisiin 1.10.2004 lukien tarkoituksena rahoittaa uusien projektien hakutoimintaa. Tältä osin X:n määräaikaisille nimityksille ei ole ollut olemassa valtion virkamieslain mukaista perustetta ja X:llä on täten oikeus valtion virkamieslain 56 §:n mukaiseen korvaukseen.

X:lle tulee maksaa kuuden (6) kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Eri mieltä olleen jäsen Sipiläisen lausuma:

X on assistentin ja yliassistentin tehtävien jälkeen nimitetty yhdeksällä eri nimitysmuutoksella 1.8.2000 - 31.5.2005 määräaikaisiin virkasuhteisiin. Teknillisen yliopiston lausunnon mukaan assistentin ja tutkijan tehtävän sisältö on ollut sama 31.8.2003 asti. Tällöin yliopiston ilmoituksen mukaan tehtävät ovat olleet asetuksen mukaisia sisältäen opetusta, tutkimusta ja jatko-opiskelua. Tutkimuksen lisäksi X opetti tuotekehitysoppia vielä ainakin syksyllä 2003. Vuoden 2004 elokuun loppuun saakka X:n tehtävät säilyivät pääosin ennallaan. 1.9.2004 - 31.5.2005 välisenä aikana suurin osa työajasta oli varattu tutkimuksen suunnitteluun ja ulkopuolisen rahoituksen hankkimiseen. Teknillinen yliopisto ei esitä kovinkaan paljon kuvausta X:n tehtävistä. Jossain määrin epäselväksi on jäänyt, kuinka paljon X suoritti jatko-opintoja tai muita työtehtäviä. Hänen tekemänsä tehtävät olivat yliopiston normaaleja työtehtäviä ja tavanomaista projektitutkimusta. Toiminnan projektiluonteisuus tai ulkopuolinen rahoitus ei oikeuta yliopistoa käyttämään määräaikaista virkasuhdetta. Määräaikaisten virkasuhteiden pitkä kokonaiskesto ja työtehtävien epäselvyys tukee korvausvaatimuksen hyväksymistä. Edellä mainituilla perusteilla määrään teknillisen yliopiston maksamaan X:lle kahdeksan (8) kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen.